

Hírlevél 2009/26.

www.sinkatax.hu

A mezőgazdasági kistermelők kedvezménye

A mezőgazdasági kistermelők számára a személyi jövedelemadó törvény többféle lehetőséget kínál az adóalap, illetve az azt terhelő adó megállapítására. A „bőség zavara” e tekintetben sok félreértést, és így adózási szempontból „vészhelyzetet” okoz az érintetteknek. Az alábbiakban ezt a kérdést vizsgáljuk meg közelebbről.

Először is azt kell eldöntenünk, kit is tekinthetünk *mezőgazdasági kistermelő*nek. A személyi jövedelemadóról szóló törvényben (a továbbiakban SZJA-törvény) több pontból kell a szükséges információkat kimazsoláznunk. Egyrészt mezőgazdasági kistermelő az a mezőgazdasági *őstermelő*, akinek az e tevékenységéből az adóévben megszerzett bevétele a 8 millió forintot nem haladja meg.

Másrészt megtaláljuk egy külön pontban a *mezőgazdasági őstermelő* meghatározását is, jelesül őstermelő: az a 16. életévét betöltött, nem egyéni vállalkozó magánszemély, aki a saját gazdaságában a 6. számú mellékletben felsorolt termékek előállítására irányuló tevékenységet folytat, és ennek igazolására őstermelői igazolvánnyal rendelkezik, ideértve a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által vezetett ügyfél-nyilvántartási rendszerben nyilvántartott mezőgazdasági termelő magánszemélyt, valamint a termőföldről szóló törvény szerint családi gazdálkodónak minősülő magánszemélyt és e magánszemélynek a családi gazdaságban nem foglalkoztatottként közreműködő családtagját is, mindegyikre vonatkozóan a 6. számú mellékletben felsorolt termékek előállítására irányuló tevékenysége(i)nek bevétele (jövedelme) tekintetében.

a) Saját gazdaság alatt a termelést ténylegesen végző magánszemély rendelkezési jogosultságát kell érteni az eszközei (ideértve a bérelt eszközöket is), a termelés szervezése és - a vetőmag-bértermelés, a bérnevelés, a bérhizlalás és a kihelyezett állat tartása esetének kivételével - a termelés eredményének felhasználása felett.

b) Őstermelői igazolvány az őstermelői tevékenységből származó bevételek nyilvántartására alkalmas, hitelesített, kormányrendelet által előírt eljárási rendben kiadott, illetve érvényesített igazolvány, amely tartalmazza

- a mezőgazdasági őstermelő azonosító adatait;
- az adókötelezettség teljesítéséhez szükséges egyéb, a kormányrendeletben meghatározott adatokat.

A mezőgazdasági őstermelői tevékenység kezdetének az őstermelői igazolványban feltüntetett időpontot kell tekinteni.

c) vetőmag-bértermelés, bérnevelés, bérhizlalás, kihelyezett állattartás esetén őstermelői tevékenységből származó bevétel a termék vagy állat teljes átvételi (bruttó) ára azzal, hogy a jövedelem megállapításakor a termék vagy állat kihelyezési értéke költségként

©Sinka Jánosné, 2009.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

érvényesíthető.

Azaz az SZJA-törvény értelmezésében mezőgazdasági őstermelői tevékenységnek minősülő tevékenységek folytatásán túl a kistermelői minősítésnek árbevételhez kötött korláta is van. Fenti definíciókat az adótörvény 3.§.-ának 18. és 19. pontjában találjuk.

Az SZJA-törvény háromféle lehetőséget biztosít az őstermelőknek – és ezen belül a kistermelőknek - az adóalap, illetve a fizetendő adó megállapítására: a bevétel 10%-ának megfelelő költségátalány levonását - az önálló tevékenységre vonatkozó általános szabályok szerint -, valamint a tételes költségelszámolást, illetve az átalányadózást.

Ha az őstermelő e tevékenységéből származó bevétele nem lépi túl az évi 600 ezer forintot, akkor az adómentes. Ha a bevétele ezt meghaladja, akkor a 600 ezer forintnyi bevételrész is adóköteles nem csupán az az összeg, amivel az adómentes határt meghaladja a bevétel (SZJA-tv.23.§.)

Van azonban még egy „egérút” a kistermelő számára!

Ha a kistermelő a tételes költségelszámolást választja, de a tevékenységéből származó bevétele ugyan több, mint az adómentes határ, de nem lépi túl a 4 millió forintot, és a tevékenysége érdekében igazoltan felmerült költségei eléri a bevétele 20 százalékát, akkor lehetősége van arra, hogy e tényről nyilatkozatot tegyen (az SZJA-bevallás része a szükséges adatlap), az SZJA-tv. 78./A.§-ban rögzítettek szerint. Ebben az esetben az adótörvény úgy kezeli a helyzetet, hogy a kistermelőnek nem származott jövedelme a tevékenységéből, személyi jövedelemadót nem kell fizetnie.

Néhány szó a költségek elszámolásáról

A mezőgazdasági őstermelő néhány eltéréssel, de lényegében az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályok szerint veheti figyelembe a költségeit az SZJA-törvény 3. számú melléklete tartalmazza az adótörvény idevonatkozó rendelkezéseit. Költségként csak az őstermelői tevékenységével (bevételszerző tevékenység) közvetlenül összefüggő, kizárólag a bevétel megszerzése, a tevékenység folytatása érdekében a naptári évben felmerült kiadás számolható el. Az elszámolás feltétele, hogy a költséget igazoló, szabályos bizonylattal (ilyen például a számla, az útnyilvántartás, az adásvételi szerződés) rendelkezzen az őstermelő, továbbá a naptári évben ténylegesen kifizetett kiadásról legyen szó (pénzforgalmi szemlélet). Az adótörvény a kifizetettség tekintetében tesz kivételt: a tevékenységhez használt tárgyi eszközök értékcsökkenésének elszámolása nem kötődik pénzmozgáshoz.

(A tevékenységét kezdő őstermelő a legfeljebb 3 évvel korábban felmerült, és az e tevékenységének megkezdését megelőzően még nem érvényesített, (számlával, szerződéssel) igazolt kiadásait - ha azok kapcsolódnak az őstermelői tevékenységhez - elszámolhatja költségként, a tárgyi eszközök, nem anyagi javak értékcsökkenési leírását megkezdheti. Például 2007 májusában a magánszemély vásárolt egy kapálógépet, melyről számlával rendelkezik. 2009 júniusában őstermelői tevékenységbe kezd, melyhez használni fogja ezt a gépet. A kapálógép értékcsökkenési leírásának elszámolását megkezdheti júniusban.)

Az értékcsökkenési leírás az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályok szerint számolható el -

ennek részletes szabályait az SZJA-törvény 11. számú melléklete tartalmazza.

Az az értékcsökkenési leírást időarányosan - a tevékenység megkezdésének időpontjától (illetve az eszköz üzembehelyezésének napjától) az adóév végéig hátralévő napok számának figyelembevételével.

A regisztrált őstermelő, valamint az adóév utolsó napján a termőföldről szóló törvény szerinti családi gazdálkodónak minősülő magánszemély és a családi gazdaságban nem foglalkoztatottként közreműködő családtagja a családi gazdaságba tartozó vagy annak részét képező tárgyi eszközöknek és nem anyagi javaknak a beszerzési (beruházási) költségét az üzembe helyezés időpontjában egy összegben is elszámolhatja (3. sz. melléklet III./1.pont).

A tételes költségelszámolást alkalmazó mezőgazdasági kistermelő (azaz arról az őstermelőről van szó, akinek éves bevétele nem több 8 millió forintnál) **kistermelői költségátalány** elszámolására is jogosult. Ez azt jelenti, hogy az igazolt költségein felül az ún. korrigált (azaz a bevételt csökkentő kedvezményekkel, mint például a megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása miatt járó kedvezmény, az SZJA-tv. 21.§-a szerint módosított) bevételének 40 százalékát - igazolás, azaz bizonylatok nélkül – elszámolhatja költségként. Ekkor viszont a tárgyévi veszteség elhatárolására - azaz későbbi évek adóalapjának csökkentésére e veszteség összegével - nincs lehetőség.(SZJA-tv. 22.§.(6) bek.)

A tételes költségelszámolást vagy a 10 százalék költséghányadot választó mezőgazdasági őstermelőt **őstermelői adókedvezmény** illeti meg. Ez azt jelenti, hogy az őstermelői tevékenységből származó, összevont jövedelem utáni adó összegéből legfeljebb 100 ezer forint adókedvezmény illeti meg, amely „agrár de minimis” támogatásnak minősül. Az adókedvezmény akkor érvényesíthető, ha az őstermelő a regisztrációs számát is feltünteti a bevallásban.

Ha az őstermelő tételes költségelszámolást alkalmaz, és az őstermelői tevékenységből származó jövedelme utáni adó összege kevesebb, mint 100 ezer forint, és más tevékenységből is van összevonás alá eső jövedelme, akkor a kifizetett könyvelési díjról kapott szabályszerű számla alapján a könyvelési díjjal kiegészítheti 100 ezer forintra a kedvezményt. Fontos, hogy ezt a kiegészítést csak a díjnak olyan arányában számított összegével teheti, amilyen arányt az őstermelői jövedelem az összes összevonás alá eső jövedelemben képvisel. Ha tehát például az őstermelői jövedelem az összes összevonás alá eső jövedelem fele, akkor az adóévben megfizetett könyvelési díj felét számíthatja hozzá az adókedvezmény összegéhez, de legfeljebb annyit, amennyivel az adókedvezmény eléri a 100 ezer forintot. Ha a magánszemélynek más jogcímen is joga van az összevont adóalapot terhelő adót csökkentő adókedvezményt - például három gyermeke van és családi kedvezményre jogosult - , az összes adókedvezmény együtt sem lépheti túl a 100 ezer forintot. (SZJA-tv. 39.§.)

Fentebb már volt arról szó, hogy az őstermelő egy összegben, az üzembe helyezés időpontjában is elszámolhatja a tevékenységéhez vásárolt tárgyi eszköz bekerülési értékét.

Ez csábítóan hangzik, de nézzük meg, valóban minden esetben e lehetőséggel jár jól az őstermelő?

Példa: egy mezőgazdasági kistermelő éves bevétele 6 millió forint. A tárgyévben 800 ezer forint bevételt csökkentő kedvezményre jogosult csökkent munkaképességű személy alkalmazása miatt. Tételesen elszámolt költségeinek (anyag-, bér-, és egyéb költség) összege 2300 ezer forint.

A tárgyévben 3 millió forintért vett egy mezőgazdasági gépet.

©Sinka Jánosné, 2009.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

Ha a beruházás egyösszegű elszámolása mellett dönt, akkor vesztesége keletkezik. Ezt el tudja határolni. Ha viszont a gép bekerülési értékét öt év alatt (évi 20%-os leírási kulcs) értékcsökkenési leírás formájában számolja el, akkor igénybe veheti a kistermelői költséghányadot, ráadásul még a következő 4 évben is lesz elszámolható költsége értékcsökkenési leírás címén! Adófizetési kötelezettsége egyik esetben sem lesz.

Nézzük meg ezt a számok nyelvén! Az érthetőség kedvéért itt feltételezzük, hogy a gépet az adóév első napján vette, illetve helyezte üzembe, így a teljes évi 20%-ot elszámolhatja a vizsgált időszakban.

<i>Bevétel és kiadások</i>	<i>Egyösszegű elszámolás (adatok Ft-ban)</i>	<i>Értékcsökkenési leírás (adatok Ft-ban)</i>
Bevétel	6.000.000,-	6.000.000,-
Bevételt csökkentő kedvezmény	800.000,-	800.000,-
Korrigált bevétel	5.200.000,-	5.200.000,-
Tételes költségek	2.300.000,-	2.300.000,-
Gépvásárlás egy összegben	3.000.000,-	-
Gépvásárlás értékcsökkenési leírása	-	600.000,-
Kistermelői költséghányad (5.200.000*0,4)	-	2.080.000,-
Adóalap	- 100.000,-	220.000,-
Adó (18%)	0	39.600,-
Östermelői kedvezmény	0	39.600,-
Adófizetési kötelezettség	0	0

A beruházás egyösszegű elszámolása esetén nincs adófizetési kötelezettség - sőt a következő években elszámolható veszteség keletkezik, de nem érvényesíthető sem a kistermelői költséghányad (mert ekkor nem alkalmazható a veszteségelhatárolás), illetve fizetendő adó hiányában az östermelői kedvezmény is elvész.

Fentieket összegezve, a beruházás elszámolására sz évenkénti értékcsökkenési leírás és a kistermelői költséghányad figyelembevétele a célszerű. Igaz, hogy ebben az esetben keletkezik adóalap, de az erre eső adót az östermelői kedvezmény miatt nem kell megfizetni.

Továbbá az értékcsökkenési leírás alkalmazása még a tárgyévet követő 4 adóévben biztos, tételesen elszámolható költséget jelent.

Fontos azonban a fenti táblázat szerinti számítások elvégzése, mivel a bevételek és kiadások összege, az elszámolható bevételt csökkentő kedvezmények léte (befolyásolja a korrigált bevételt és így a kistermelői költséghányadot) ,összességében esetenként más- és más képet mutathat.

Az adózási módot a tényleges tevékenység ismeretében, annak minden körülményére tekintettel kell megválasztani. Ehhez szeretnék a Hírlevél következő számában segítséget nyújtani, amikor az *östermelők átalányadózásáról* és az *évás vállalkozásokról* lesz szó!

Milyen egy jó főkönyvi kivonat?

Fentiekre természetesen ahány cél, annyi válasz adható. Például az a jó főkönyvi kivonat, amelyben a saját tőke pozitív, a vagyon növekedését, stabil pénzügyi helyzetet mutat, és áttekinthető - mondaná egy könyvvizsgáló. Történetesen igaza is van.

De milyen a jó főkönyvi kivonat technikai szempontból? Mikor segíti a könyvelő munkáját?

Nos a Hírlevél következő számában e kérdést járjuk körbe. Egészen pontosan a jó számlatükör kérdését vesézzük majd ki.

Gondolatébresztőnek - bevallom, nekem is ez adta az ötletet, hogy a számlatükörrel érdemes lenne részletesen foglalkozni - íme egy briliáns javaslat. Az Interneten akadtam rá *Böröczkyné Verebélyi Zsuzsanna* (ő egy méltán elismert, nagyon jó könyvvizsgáló) nyúlfarknyi cikkecskéjére.

A cikkben a 86-os egyéb ráfordítások számlacsoport bontásáról van szó. E csoportban ugyanis az adóalapot csökkentő, illetve azzal szemben figyelembe nem vehető tételek egyaránt vannak. Fájdalmas, ha a bevallás és a mérlegkészítés idegölő és hajszás időszakában a szüksége adatok kigyűjtésével kell bajmolódn.

A számlacsoport megfelelő alábontásával azonban ez a munka előre elvégezhető már a könyvelés során, és

- nem felejtjük el az adóalapot megemelni azokkal a tételekkel, melyeket a társasági adótörvény nem enged elszámolni. (Erre hívja fel a figyelmet a „NEM!!!” szócska, amit ezen számlaszámok megnevezésébe Zsuzsa javaslata szerint beírunk a számla elnevezés elejére.)
- minden olyan értéket, melyet a bevallás is külön-külön kér feltüntetni, külön számlán okos nyilvántartani. Így nem kell vacakolni a kigyűjtésekkel!

Zsuzsa tanácsai szerint tehát a 86-os egyéb ráfordítások számlacsoport bontása az alábbi lehet:

- 8631 NEM!!! Bíróság, pótlék
- 8632 Önellenőrzési pótlék
- 8633 NEM!!! Nem vállalkozási költség
- 8634 NEM!!! Elengedett követelések
- 8635 Káresemények ráfordításai
- Stb....

Legközelebb - immár Zsuzsa értékes javaslatai nélkül - a számlatükörrel foglalkozunk! Annál is inkább, mert szeptemberben az adóhatóság a szabályzatokat fogja górcső alá venni!

Más....

Igaz, hogy cseppet sem adózás, sőt még csak nem is adózási téma az alább következő, de ha már foglalkoztunk őstermelőkkel és az ősz és vele a szüret is eljött, álljon itt egy *gyógybor* receptje, melynek az őszi-téli megfázásos időszakban vehetjük majd hasznát.

Tehát: 4 liter vízben felforralunk $\frac{1}{2}$ kilogramm cukrot, és felszeletelt citromot valamint 5 dekagramm hársvirágot teszünk hozzá. Hűtés és szűrés után borélesztővel be kell oltani, erjedés és tisztulás után le kell fejtetni.¹

---

1 Forrás: HERBÁCIÓ Népigógyászati Receptmagazin, 2009/3. (honlap:www.herbacio.hu)